

עזרי הזמרת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע

מפניני ר' עוזי צמח הי"ד

פרשת תזריע - תשפ"ד - גיליון 94

מדור הגימטריות

פרפראות וחידושים

* **אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אֹ**
בְּהָרַת וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת וְכוּ': (י"ג ב')
וכתב רבנו בחיי, דרז"ל: (תנחומא יא) "שאת", זו בבל,
שנאמר: (ישעיה יד, ד) "ונשאת המשל הזה על מלך בבל",
"ספחת", זו מלכות מדי שהיה המן מסתפח עם אחשוורוש
להשמיד להרוג ולאבד, "בהרת", זה יון שהיתה מבהרת על
ישראל ואומרת כל מי שיש לו שור יחקה על קרן השור אין
לי חלק בה' אלהי ישראל, ואם לאו גוזרין עליו להריגה,
"והיה בעור בשרו לנגע צרעת", זו מלכות ארם שהקב"ה
מלקה אותה בצרעת ואת השר שלה.

והנה המילים בפסוק: **אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת**
אֹ סַפְחַת אֹ בְּהָרַת וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת,
עולה בגימטריא 4486.

וכן המילים: **וּמִכָּאן אַרְבַּעַת הַמַּלְכוּתוֹת - וְאֵלוֹ הֵן -**
שָׂאת הִיא בְּבַל - סַפְחַת הִיא מְדִי - בְּהָרַת הִיא יוֹן -
צָרַעַת וְהִיא אַרְם, עולה בגימטריא 4486.

* **וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂרָה עֶרְלָתוֹ:** (י"ב ג')
וכתב האור החיים הקדוש: **ונראה לתת טעם לסמיכת וביום**
השמיני עם מה שלפניו, שבא לתת טעם לעכבת המילה עד
יום השמיני ולא צוה למול ביומו כמו שמצינו במקנת כסף
(שבת קלה) לזה כתב אחר אומר וטמאה שבעה ימים
וביום השמיני וגו' לומר כי לטעם זה הוא שעכב המילה
והוא על דרך אומרם ז"ל (נדה לא): כדי שלא יהיו כל
העולם שמחים ואביו ואמו עצבים.

והנה המילים בפסוק: **וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂרָה עֶרְלָתוֹ,**
עולה בגימטריא 1773.

וכן המילים: **וְזֶה זֶה - כְּדִי שֶׁלֹא יִהְיוּ כָל הָעוֹלָם**
שִׂמְחִים בְּלִידְתּוֹ וְאֵבָיו וְאִמּוֹ עֲצִיבִים, עולה בגימטריא
1773.

* **וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כִסְתָה הַצָּרַעַת אֶת כָּל בְּשָׂרוֹ**
וְטָהַר אֶת הַנֹּגַע כְּלוּ הַפֶּךָ לְבֵן טְהוֹר הוּא: (י"ג י"ג)
וכתב התורה תמימה, כולו הפך לבן - א"ר יצחק, אין בן דוד
בא עד שתתהפך כל המלכות למינות, אמר רבא, מאי קרא,
כולו הפך לבן טהור הוא [סנהדרין צ"ז א].

והנה המילים בפסוק: **אֶת כָּל בְּשָׂרוֹ וְטָהַר אֶת הַנֹּגַע כְּלוּ**
הַפֶּךָ לְבֵן טְהוֹר, עולה בגימטריא 2194, [כולל התיבות]
וכן המילים: **יְלַמַּד - דָּאִין בֵּן דּוּד בָּא עַד שֶׁתִּהְפֹּךְ כָּל**
הַמַּלְכוּת לְמִינּוֹת, עולה בגימטריא 2194.

* **וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂרָה עֶרְלָתוֹ:** (י"ב ג')
וכתב האור החיים הקדוש, ורז"ל אמרו (מד"ד תצא פ"ו) וזה לשונם
למה התינוק נימול לח' - שקנה ה' רחמים עליו עד שיהיה בו כח,
וכשם שרחמיו על האדם כך רחמיו על הבהמה שנאמר (אמור כב' כז')
ומיום השמיני והלאה ירצה עכ"ל. וצריך לדעת מי גילה סוד זה כי בח'
ימים יהיה בו כח לא פחות ולא יותר. ונראה כי כח האמור בדבריהם
הוא מה שאמר בזוהר (תזריע מד. אמור צא): שהוא כדי שיעבור עליו
שבת ותגיעהו נפש החיונית הנשפעת בעולם ביום השבת כידוע ואז
יהיה בן קיימא.

ונראה לרמוז כן במילה **הַשְּׁמִינִי**, זהו ראשי תיבות.

מִכַּח יוֹם שַׁבַּת - יִקְבַּל נֶפֶשׁ הַחַיּוּנִית.

* **וְאֵם לֹא תִמְצָא יָדָהּ דִּי שָׁה וְלִקְחָהּ שְׁתֵּי תָרִים אֹ שְׁנֵי בְנֵי**
יֹנָה אֶחָד לְעֵלָה וְאֶחָד לְחֻטָּאת וְכִפָּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטָהַרָה: (י"ב ב')
וכתב הרמב"ן, ורבתינו אמרו (נדה לא) בשעה שכורעת לילד קופצת
ונשבעת לא אזקק עוד לבעלי, ועיקר הכונה בזה כי בעבור שהיא
נשבעת מתוך הצער, ואין השבועה ראויה להתקיים מפני היותה
משועבדת לבעלה, רצתה התורה לכפר לה מעלות רוחה ומחשבות
השם יתברך עמוקות ורחמיו מרובים שהוא רוצה להצדיק בריותיו.

ונראה לרמוז כן במילים **וְכִפָּר עָלֶיהָ** זהו ראשי תיבות.

יִכְפֹּר עָלֶיהָ - כִּי הַשְּׁבֻעָה וּמוֹצֵא פִּיהָ - לֹא רִאוּיִים.

* **וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנֹּגַע וְהִנֵּה מָרְאָהוּ עִמָּק מִן הָעוֹר וְבוֹ שַׁעַר**
צָהַב דָּק וְטָמֵא אֹתוֹ הַכֹּהֵן נָתַק הוּא צָרַעַת הָרֹאשׁ אֹ הַזָּקֵן
הוּא: (י"ג ל')

והביא בעל הטורים, ובשביל שאהרן רואה את הנגעים ומטהרם בלוג
שמן זכה לשמן הטוב של שמן המשחה שיוּרַד על זקנו.

ונראה לרמוז כן במילים **הָרֹאשׁ אֹ הַזָּקֵן הוּא**, זהו ראשי תיבות.

וּבְזִכּוֹת אַהֲרֹן - רֹאֵה נֹגְעֵי הָאָדָם וּמְטַהֲרֵם - קִיבַל אֶת הַשֶּׁמֶן הַטּוֹב
שֶׁעַל זָקֵן אַהֲרֹן.

* **וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר בּוֹ הַנֹּגַע בְּגִדָיו יִהְיוּ פְרָמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פְרוּעַ**
וְעַל שִׁפְם יַעֲטָה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא: (י"ג מ')

וכתב הכלי יקר, ועל שפם יעטה, לכפר על חטא הלשון שבשפתיו.
וטמא טמא יקרא, כי המטמא בניב שפתיו אחרים אז טמא יקרא גם
הוא כי ודאי במומו פוסל.

ונראה לרמוז כן במילים **שִׁפְם יַעֲטָה**, זהו ראשי תיבות.

יִכְפֹּר עַל טוֹמְאֵת הַלְשׁוֹן - מִמָּה שֶׁמוֹצֵא פִּי.

סיפור שבועי

סיפור לפסח

המגיד מקוז'ניץ היה רגיל לספר לתלמידיו ג' סיפורים אלה לפני חג הפסח (י"א שסיפר אותם בשבת מברכין וי"א במוצאי שבת הגדול) ומקובל שהשמעתם והאמונה והבטחון שבעקבותיהם, מסוגלת להשפיע לישראל צרכי פסח בהרחבה.

הסיפור הראשון הוא על אחד מחסידי הרבי ר' אלימלך מליזנסק שהיה סוחר במשקאות חריפים ובפרט במכירת יין. לפני חג הפסח היה החסיד מכין חבית גדולה של יין, אותה היה נוהג להבריח אל מעבר לגבול ולמכרה, ומהרווח היה קונה ומכין את כל צרכי חג הפסח. אותה שנה נסע החסיד בעגלה עם חבית היין שלו, ותוך שהוא מנסה להבריח סחורתו מעבר לגבול, תפסו אותו שומרי הגבול והחרימו את מטענו היקר. החסיד נקלע למצב קשה ביותר, שכן כל כספו היה מושקע בחבית היין, ואם הוא אינו יצליח למכור את חבית היין, הרי שהוא יסאר חסר פרוטה ולא יהיה לו מהיכן להביא את כל צרכי חג הפסח. מיד חזר החסיד ורץ מהר לרבי אלימלך וסיפר לו בדמעות שליש את כל המוצאות אותו, ואת מצבו הכספי הקשה וביקש לשמוע את עצת הרבי. אמר לו הרבי ר' אלימלך, לחזור לשומרי הגבול ולהגיד להם שקרתה כאן טעות כי זו אינה חבית של יין, אלא חבית של מים, ועליהם רק לטעום מהחבית כדי להיווכח בזאת. אותו חסיד שהיה ידוע כחסיד אמיתי, עשה כמצוות רבו, וחזר אל שומרי הגבול ואמר להם שזו חבית של מים ועליהם רק לטעום וכו'. טעמו השומרים ואכן היו אלו רק מים, ומיד החזירו את החבית לחסיד שמיהר להטעינה על עגלתו ולחזור לרבי ר' אלימלך. נכנס החסיד לרבי והתחיל בוכה שנית בדמעות שליש, הייתה לי חבית של יין שאותה אמור הייתי למכור וברווח, ולקנות את כל צרכי חג הפסח, עכשיו כשחבית היין הפכה לחבית מים נשארתי חסר כל וללא פרוטה לפרטה, ומהיכן אשיג את כל צרכי החג? אמר לו הרבי, טעם גם אתה מהמשקה שבחבית, טעם החסיד מהמשקה ומצא שאכן הוא יין משובח וליהודי היה כל צרכי פסח בהרחבה גדולה.

הסיפור השני הוא על מלך שאיבד את טבעתו היקרה, שהייתה שווה הון תועפות, ומלבד זאת היא גם הייתה מאוד יקרה לליבו של המלך. טבעת זו הייתה כל כך חשובה למלך, עד שהקציב מכספו לכסות מראש את כל הוצאותיו של כל מי שיקבל על עצמו לחפש את הטבעת. דבר זה פורסם בכל המדינה, והגיע גם לאוזניו של יהודי פשוט ועני מאוד שחי במדינת אותו מלך, והימים ימי חודש ניסן, ומתקרב חג הפסח והצרכים מרובים ולא היה לאותו יהודי מהיכן לקנות את כל צרכי החג. אמרה לו אשתו של היהודי, בעלי היקר, היות ששמענו שהמלך נותן ביד רחבה לכל מי שמקבל על עצמו לחפש את הטבעת, לך מיד גם אתה לארמונו של המלך ותצהיר שם שגם אתה מוכן להתמסר לחפש את הטבעת היקרה. היהודי הפשוט והתמים עשה את רצון אשתו, והלך לארמון המלך להודיעו שמוכן הוא לחפש את הטבעת היקרה, שמח המלך ומיד העניק ליהודי כסף ביד רחבה. היהודי חזר לביתו וקנה את כל צרכי החג והתיישב יחד עם בני ביתו לחגוג את ליל הסדר בשמחה גדולה. אחר זמן שכח העני מהטבעת ומהחיפוש, ברם הכומר הערמומי יועץ המלך ששמו היה "דייני" עקב אחרי היהודי, ומאחר שהוא היה ידוע כשונא יהודים, מיד גילה את אוזנו של המלך על היהודי שרימה והונה את המלך, לקח את כל הכסף וקנה בו צרכי חג הפסח, ובאמת שאין לו שום כוונה ורצון לחפש אחר טבעת האבודה. המלך לא השתכנע מיד מדברי הכומר, לכן הוא רצה ללכת לביתו של היהודי לראות אם אכן נכונים ואמיתיים דברי הכומר, או שמא עלילת דברים נאמרו על היהודי. כאשר הגיעו המלך והכומר מחוץ לביתו של היהודי, הם היבטו מבעד לחלון ואז נגלה לעיניהם מחזה לא שיגרת. הם שומעים ורואים את היהודי ומשפחתו חוגגים את ליל הסדר, ואומרים את הפיוט "דיינו" והיו אלו יהודי גליציה שאינם מבטאים "דיינו" אלא "דייני". היה בעל הבית שר לבדו את כל השורה 'אילו' וכו' ובני הבית עונים אחריו בקול רם "דייני". שומע המלך מבעד לחלון שהיהודי מדבר אל המסובים וכולם עונים לו "דייני" וכך שוב ושוב, והמלך היה משוכנע שהיהודי אכן חוקר ושואל את המסובים לליל הסדר, אם יודעים הם היכן נמצאת טבעתו היקרה של המלך, הוא שואל וכולם עונים "דייני" שוב ושוב "דייני". עומדים שם המלך והכומר "דייני" וכל שצועקים בני הבית "דייני" "דייני" התחיל להרגיש שלא בנוח. כשראה זאת המלך הוא התחיל לחשוך ביועצו, ופני הכומר חפו. הזעיק המלך את השומרים ואסר את הכומר, ולא עבר זמן והתגלה קולנו של הכומר שכן לאחר שייסרו אותו הודה "הכומר דייני" שגנב את טבעתו היקרה של המלך, סופו היה שתלו אותו על העץ וליהודי היה כל צרכי הפסח בהרחבה גדולה. (המשך יבוא) (דברי חיים)

פינת ההלכה

אמירה לנכרי [כ"ד]

בפעמים הקודמות הבאנו סתירה בדעת המשנ"ב, האם מותר לומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה במקום הצורך וכתבנו לבאר דעת המשנ"ב דיש לחלק בין מקום שאפשר בענין אחר שבזה אסור לומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה, לבין מקום שאי אפשר ענין אחר שבזה מותר לומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה.

והביאור בדברי המשנ"ב הוא כך, בס"י ש"מ לגבי אשה ששכחה לגזוז ציפורנים, אין אפשרות לאשה לטבול בלי שתגזוז ציפורנים, ולכן בזה התיר המשנ"ב לומר לנכרי דבמקום שאי אפשר בענין אחר מותר לומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה, אמנם הוסיף המשנ"ב דאם אפשר לגזוז ביד עדיף דבכה"ג הוי שינוי ומותר לכל הדעות, דנחלקו הפוסקים האם גזיזת ציפורנים חשיב מלאכה שאינה צריכה לגופה, ולכתחילה חוששים לאותם דעות דל"ח מלאכה שאינה צריכה לגופה, ולכן עדיף לכתחילה היתר של שינוי, אבל אם אי אפשר ביד מותר בכלי דסומכים על השיטות דחשיב מלאכה שאינה צריכה לגופה, ואף שהוסיף המשנ"ב שאם אין עובד גלולים נראה שיש לסמוך בשעת הדחק על הנקור שתנקר תחת הצפורן, וא"כ לכאן אפשר בענין אחר, ומדוע לפי"ד התיר המשנ"ב לומר לנכרי לגזוז ציפורנים, והרי במקום שאפשר בענין אחר אין היתר לומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה, וצ"ל דהאפשרות לסמוך על הנקור הוא עדיפות אחרונה, שהרי לדעת הש"ך בס"י קצ"ח סקכ"ה בדעת הרמ"א הצפורן עצמה הוי חציצה, ועוד דמוכרח במג"א ס"י קס"א סק"ה דבמנקר יש חשש איסור ממחק, וע"כ ודאי שעדיף לומר לנכרי, דבכה"ג האפשרות של ניקור הציפורנים חשיב אי אפשר בענין אחר כלפי אמירה לנכרי, וכן המשנ"ב בס"י ש"ב ס"ק ל"ו לגבי טיט שעל הבגד היתר לומר לנכרי, כיון שאי אפשר בענין אחר דאיכא כבוד הבריות וא"א לומר לו לצאת כך, ובפרט בזמנם שהבגדים לא היו מצויים, והאפשרות היחידה לנקות את הבגד הוא ע"י נכרי, וע"כ בכה"ג התירו לומר נכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה. [מאי שבת]

העלון מוקדש

לעילוי נשמת
**נורית בת
מרים ע"ה**

* יוסף מאיר בן גאולה ויקי	* לברכה והצלחה:	* יוסף בן חנה
* יוסף חיים בן דבורה	* משה בן שרה וב"ב	* נורית בת רומיה
* שלמה בן נורית	* נעמה בת שושנה	* אילה בת שרה
* אביאל אברהם בן מזל	* חדווה בת ברכה	* פינחס אליהו בן דינה
		* לזיווג הגון: * רפאל בן שרה * נתנאל בן מרים